Seniorhunden
- en liten hyllning

Chico 17 är och 4 månader på bilden inskickad av Sabina Fischer.

Lycka är att få njuta av bästa fyrbenta vännen även när åren börjar läggas på hög. Den gamla hunden, vis av erfarenhet och med ungdomens ysterhet bakom sig, är sannerligen en upplevelse att bevara i sitt hjärta.

Vår ras kan ibland blir riktigt gammal för att vara hund. Med åldern ändras behoven. Hunden som ville promenera i timmar blir nöjd efter en kortare tur. Hunden som hörde allt sover sig igenom ljuden för hörseln börjar svikta. Den tidigare skarpa synen grumlas av ögonlinsens förtätningar och ögonen börjar se lite grå och dimmiga ut. Pälsens färger blir gråsprängda och silvriga.

Men därinne i de kloka ögonen finns samma hund som kunde gå långa strapatsrika äventyrspromenader och som hörde minsta prassel. Hunden som såg varje rörelse och vars päls hade klara rena skarpa färger.

Att sniffa runt i sin egen lilla värld i maklig takt och med oändligt många stopp är berikande och det tycks som att ju äldre en hund blir desto mer viktigt är det att utöva denna aktivitet. I trädgården är det lite som en snitslad bana, samma platser måste undersökas var dag, minutiöst noggrant.

Samma runda, med stopp vid samma buskar, samma svängar, höger runt husknuten sen vänster ner mot busken och vidare rakt över gräsmattan till staketet, följ staketet, stanna sniffa och kolla av allt, och så på slutet en liten sista tur i kort galopp mot dörren då man plötsligt blivit klar och vill in till bädden. Rundan är fullbordad, nöjd och tillfreds sjunker åldringen ner i bädden för en tupplur.

Sova har blivit lite av den stora hobbyn. Det är helt överskattat att vara vaken i onödan. Den vakna tiden är till för att ta sin kissrunda eller äta eller makligt förpassa sig till en solstråle som kan erbjuda än mer njutning i vilandet. När det erbjuds godsaker kan man också avstå den dagliga vilan eller när det kommer något spännande besök. Då måste man ju vara med och kolla vad som händer. Vem vet vilka godsaker som kan vankas?

Sova är pensionärslivet, Annie 11 ½ år är på semester. Inskickad av Felicia Lemmeke.

Varma filtar och varma kläder har plötsligt blivit hårdvaluta, sommarvärme eller ej, nog är det allt lite kallt och kyligt ändå. Att bli frusen är något som kan höra åldrandet till.* Förmågan att hålla temperaturen sviktar och vilken tur att det finns goa kläder och mysiga filtar att sjunka ned i så man slipper frysa.

Zaffe 15 år och 6 månader gillar sina varma myskläder och filtar då han numer är en frusen kille. Inskickad av Ingela Dittmann.

Sen när det är dags att kliva upp ur bädden är det allt lite stelt. Några stapplande steg för att komma igång, lite långsammare, lite mer trögstartad. Lederna är inte vad de varit,* men så kommer vi igång och tassar vidare framåt.

Mat, favoriträtten framför alla andra. Men nu vill vi gärna ha en varierad meny, det ska smaka gott och reta aptiten för att vara värt besväret. Numer bjuds det lättsmälta seniorrätter berikade med omega 3 och andra stärkande ingredienser. Aptiten kan variera, vissa dagar liknar den svarta hål i rymden medan den andra dagar räcker med halvportioner trugande serverade ur handen när orolig tvåbenting är övertygad om att seniorhunden kommer svälta ihjäl om inte den nogsamt uträknade matmängden konsumeras. Det är inte helt ovanligt med varierande aptit när man bli äldre.*

Vara nära och massor av kärlek. Det brukar vara extra mysigt att gosa med sin gamla hund som tycks ha tagit upplevelsen av att njuta att bli klappad till nya höjder. Beröringen verkar betyda oerhört mycket, givetvis inte bara för gamla hundar men alldeles speciellt mycket för den gamla hunden. I timmar kan man bara sitta där och smeka försiktigt och lätt och lyssna på de lugna andetagen. De vilar så tryggt av närheten och kärleken, varje stund blir ett minne att bevara i sitt hjärta.

Lite så är det, man samlar på minnen, alla de stunderna livet bjudit på, alla skratt och alla tårar, tillsammans bildar de kärleken till den fyrbenta bästa vännen. Glöm inte att njuta av ögonblicken, att vara tacksam att få uppleva de där speciella stunderna. Bredvid dig tassar din gamla bästa vän, troget och tillitsfullt och varje dag tillsammans är värdefull som en skatt.

Saga 16 år och 11 månader, en trogen vän. Inskickad av Felicia Lemmeke.

Om din gamla hund får ändrade vanor och beteenden rekommenderas att du kontaktar din veterinär för att säkerställa att hunden inte behöver medicinska insatser.

Veterinären svarar!

Redaktionen tänkte att det kunde vara intressant med ett veterinärt perspektiv om seniorhundar så vi ställde några frågor till Veterinär Anja Weltzien om hennes erfarenheter i ämnet.

Kan du kort presentera dig?
Jag heter Anja Weltzien, är 38 år, ursprungligen från Norge, och har jobbat som smådjursveterinär offentligt och privat i 10 år.

I augusti öppnade jag Alnö Smådjursklinik. Jag brinner för trygg och säker vård och försöker alltid att skapa en lugn och god upplevelse för båda djur och människor.

ALNÖ SMÅDJURS KLINIK

När anser du att en hund är en seniorhund i en småväxt ras såsom vår?
Vid sju till åtta års ålder.

Vilka brukar vara de första vardagstecknen på att hunden åldras?
Grå hårstrån, sover mera, klarar kanske inte hoppa upp till ställen (exempelvis bilen osv) som förut.

Vilka brukar vara de första problemen som har med ålder att göra och som man söker veterinärvård för?
Tandproblematik, stelhet/hälta och nybildningar i hud.

Vilka är de vanligaste hälsoproblemen som har med åldrandet av hunden att göra som man söker veterinärvård för?
Tandproblem (så som inflammerad tandkött, tandsten och lösa tänder), artros, hudproblem (så som nybildningar och torr eller inflammerad hud), ålderskatarakt (grå starr), nedsatt hörsel samt trötthet/nedsatt allmäntillstånd.

Vi vet ju att hundar kan vara mästerliga på att dölja smärta, har du några tips på tecken vi hundägare kan vara uppmärksam på när det gäller dold smärta?
Nedsatt aptit, reducerad aktivitet (vill gå hem från promenad, går sakta), ändrad personlighet (slöhet, aggressivitet, orolighet).

Åldrande är ju något som smyger sig på så där omärkligt, många veterinärer erbjuder seniorkontroller utifrån ålder, som hundägare vill man sin hund det bästa men det är inte alltid så lätt att avgöra om man behöver allt som erbjuds. När anser du att man bör göra en så kallad seniorkontroll och vad innehåller en sådan?

Vid sex till sju års ålder för stora hundar (fem till sex år för jätteraser) och sju till åtta års ålder för små hundar.

Då kan det vara bra att göra en hälsokontroll som innebär enkel ortopedisk utredning, blodprover, samt kontroll av tänder, hjärta och hud.

Hur kan vi som hundägare hjälpa vår gamla hund i vardagen att hålla sig pigg och frisk?
Försöka hålla dom normalviktiga, jämn motion (tänk på att inte överdriva), stressfri vardag, massor av kärlek.

Hur viktigt är det att ge hunden anpassad kost för seniorer och fodertillskott för ledhälsa och diverse annat som erbjuds i handeln?
Jag rekommenderar seniorfoder av god kvalitet, och Omega-3.

Ibland behövs extra tillskott i samband med sjukdom. Jag tycker det är viktigast att i första hand ta reda på om hunden faktiskt har behov av extra tillskott.

Det finns många rekommendationer på nätet, ett tips är att kolla upp forskning innan man väljer att köpa något som rekommenderas av producenten.

Tack!

Redaktionen tackar veterinär Anja för att hon ställde upp på en intervju

Annie 12 år till höger med sin mamma Saga 16 år till vänster ute på skogstur. Inskickad av Felicia Lemmeke.

Chico 17 år och 4 månader hänger med på det mesta. ”Med lite hjälp följer han fortfarande med nästan alltid och överallt”, säger matte Sabina Fischer som skickat in bilden.

Hundår och människoår

Tidigare pratade man alltid om att ett hundår motsvarade sju människoår. Dock har det inte alltid stämt överens med verklighetens observationer av hundars utveckling.

En forskningsstudie genomfördes 2020 av National Human Genome Research Institute (NHGRI) och samarbetspartners vid University of California (UC) San Diego, UC Davis och University of Pittsburgh School of Medicine där man efter en omfattande analys jämförde åldrandet mellan hund och människa kvantitativt.

Övergripande har alla däggdjur samma utveckling; födsel, spädbarnstid, ungdomstid, puberteten, vuxentid och död. En metod att studera dessa biologiska händelser är att studera epigenetiska förändringar = förändringar i hur gener uttrycker sig orsakade av andra saker än själva DNA:t.

En specifik sådan epigenetisk förändring kallas metylering och man har tidigare kunnat se att den här förändringen är förutsägbar över tid. Enkelt förklarat innebär metylering att metylmolekyler fäster vid vanligtvis en gen (= en sekvens av DNA) och stänger av dess funktion. Det har visat sig att den här processen är kopplad till olika stadier av åldrande och att olika arter har detta gemensamt.

Man studerade därför den här processen hos hund och jämförde med samma process hos människa. Hunden är speciellt användbar vid jämförelse eftersom de delar vår miljö.

Man fann ut att en hunds första åtta veckor är jämförbara med ett människobarns första nio månader, dock förändras förhållandet över tid. Hos hunden sker åldrandet mer komprimerat över tid. En labrador förväntas ha en livslängd på cirka 12 år, vilket motsvarar en människa på 70 år. Det i sin tur är en genomsnittlig förväntad livslängd för människor sett över hela världen. Med dessa uppgifter kunde man utverka en formel som visar hur hundens ålder motsvarar människoår. I tabellen nedan ser du hur denna formel ser ut gällande små hundraser under 15 kg.

Hundar under 15 kg	
Hundens ålder	Motsvarar människoår
6 mån	15
12 mån	20
18 mån	24
2 år	28
3 år	32
4 år	36
5 år	40
6 år	44
7 år	48
8 år	52
9 år	56
10 år	60
11 år	64
12 år	68
13 år	72
14 år	76
15 år	80
16 år	84
17 år	88
18 år	90
19 år	94
20 år	100